

Stručni rad

NOĆ KNJIGE U NAŠOJ ŠKOLI

Sandra Rusec Belaj, magistrica profesorica specijalne i
rehabilitacijske pedagogike
Osnovna škola Ljubo Šercer, Kočevje

Sažetak

S obzirom na to da učenicima čitanje predstavlja napor, nedostaje im motivacija za provedbu ove aktivnosti, tako da ne žele čitati. Nisu dovoljno svjesni značaja čitanja u nastavi i svakodnevnom životu. Ako žele riješiti zadatke, moraju ih pročitati. Međutim, njihova nezainteresiranost za ovu aktivnost često predstavlja prepreku u rješavanju zadataka. Budući da učitelji nastoje prikazati čitanje kao zanimljivo i ugodno, za učenike smo pripremili poseban događaj. U nastavku opisujem sve što smo za njih pripremili u ovoj školskoj godini, kako bismo im približili čitanje i zainteresirali ih za ovu aktivnost. Naš dodatni cilj odnosi se na poboljšanje čitanja kod učenika koji rado posežu za knjigama.

Ključne riječi: čitanje, noć knjige, knjige, događaj, učenici

1. Uvod

Učiteljica sam u osnovnoj školi s prilagođenim i posebnim odgojno-obrazovnim programom. Tijekom višegodišnjeg podučavanja primijetila sam da učenici sve manje posežu za knjigama i da im čitanje predstavlja napor, tako da osjećaju averziju prema ovoj aktivnosti. Naravno, ima i učenika koji bi željeli čitati, ali im to ne ide od ruke. Roditeljima savjetujemo da djeci čitaju kod kuće jer se na taj način obiteljski članovi čvršće povezuju, tj. ostvaruje se utjecaj na njihove odnose u obitelji, a kod djece se razvija interes za čitanje [2]. Dijete treba vidjeti roditelje kako čitaju (prije spavanja, na plaži i sl.) da bi mu bio ponuđen uzorak koji će i samo koristiti u budućnosti [1]. Istraživanja pokazuju da su djeca sve manje motivirana za čitanje jer se u školama ne posvećuje dovoljno pozornosti podučavanju čitanja, kupnji knjiga i posjećivanju knjižnice. Važna školska aktivnost koja potiče čitanje je Čitateljska značka. Dokazano je da na motivaciju za čitanje utječu uzori (autoriteti), opušteni razgovori o knjigama, samostalan odabir gradiva za čitanje kod kuće i, kao što sam već spomenula, čitanje u krugu obitelji. Kako bi učenici zavoljeli čitanje, učitelji su ove godine pripremili kulturni dan pod nazivom „Čarolija knjige“. Tijekom provedbe kulturnog dana zajedno smo s njima čitali knjige i predstavili im zanimljiv trening čitanja, a posjetila nas je i književnica. Nakon završetka kulturnog dana organizirali smo poslijepodnevno druženje u sklopu projekta „Noć knjige“.

2. Kulturni dan

Kulturni dan koji se održao u školi nazvali smo „Čarolija knjige“ jer smo učenicima željeli poručiti da je čitanje poput čarolije koja im pruža mogućnosti poistovjećivanja s likovima iz priče. Zahvaljujući čitanju, rađaju se različite ideje, a čitatelji mogu na trenutak odletjeti u svijet mašte. Mlađim učenicima učiteljica je pročitala priču, a nakon toga razgovarali su o sadržaju, interpretirali i obnovili pročitano, a potom osmislili junake koji se pojavljuju u priči. Za kraj su pripremili kratku igricu uz pomoć koje su obnovili pročitani sadržaj. Stariji učenici slušali su priče s tematikom za mlade, pri čemu su se sigurno pronašli u nekoj od misli ili tvrdnji. Učenici su i sami čitali odlomke te su o njima razgovarali s učiteljem. Nakon čitanja postavili su se u ulogu pisca i počeli pisati. Njihov zadatak bio je nastaviti priču onako kako su željeli da se odvija u nastavku. Iako im je bila potrebna pomoć pri oblikovanju rečenica, njihova samostalnost došla je do izražaja pri rađanju zanimljivih ideja i primjeni mašte. Neki od njih uživali su u osmišljavanju zanimljivih nastavaka priče. Naglasak nije bio na ispravnosti zapisa, već na njihovoj maštovitosti i originalnosti ideja. Budući da se nisu zamarali time da moraju sve točno zapisati, mogli su bolje izraziti svoje mišljenje.

2.1. Trening čitanja

Potaknuli smo učenike na čitanje u svrhu dobivanja Čitateljske značke i organizirali odlazak na izlet za učenike koji uspješno pročitaju i obnove sve što je potrebno. Savjetovali smo im da svaki dan pročitaju kratki odlomak, možda i više puta, a da nakon čitanja obnove ono što su zapamtili. Tako će znati o čemu čitaju i neće brzo zaboraviti sadržaj. Mlađim učenicima koji tek uče čitati i kojima čitanje predstavlja velike poteškoće predstavili smo trening čitanja Kobi, odnosno

aplikaciju koju mogu preuzeti i postaviti na telefone te uvježbavati čitanje. Pri tome imaju opciju prilagodbe veličine i boje fonta.

Uključili smo i primjenu IKT tehnologije jer smo smatrali da će se vjerojatno svidjeti učenicima i da će još radije čitati.

2.2. Noć knjige

Za kraj ovog posebnog dana pripremili smo im jedno "čarobno poslijepodne", pri čemu su se za ovu aktivnost prijavili isključivo učenici koji su izrazili interes. Nismo ih željeli prisiljavati na nešto što bi u njima izazvalo otpor i spriječilo njihovo sudjelovanje. Prijavilo se 12 učenika, a pratile su ih dvije učiteljice. Najprije smo posjetili Gradsku knjižnicu Kočevje, gdje nas je dočekala knjižničarka koja nas je provela po knjižnici i prezentirala učenicima način traženja knjiga koje žele pročitati. Pročitala im je i odlomak iz knjige koju su već čitali u školi. Učenici su njeno čitanje slušali s još većim oduševljenjem jer su boravili u novom okruženju i čitala im je nova osoba. Nakon završenog čitanja krenuli smo na putovanje po Kočevju. Počela je potraga za "Knjigotekama". Knjigoteke su drvene kutije u kojima se nalaze knjige koje se mogu uzeti u svrhu čitanja, ali se tamo mogu ostaviti i druge, pročitane knjige. U Kočevju ima čak 12 knjigoteka. Tijekom ovog dana obišli smo 8 knjigoteka. Prije nego što smo krenuli u lov na kinoteke, u svaku sam skrila napisanu zagonetku koja je nagovještavala sljedeći korak odnosno mjesto sljedeće kinoteke. Dakle, kada su učenici došli do kinoteke, morali su pronaći papirić sa zagonetkom i riješiti je. Učenici koji žive u Kočevju nisu imali puno problema pri odgonetanju, dok smo ostalima pomagali dodatnim nagovještajima. Prije izvođenja ove aktivnosti zamolili smo učenike da kod kuće potraže knjige odnosno donesu u školu one koju su već pročitali i koje dugo nitko nije uzeo u ruke da bi ih čitao. Tako su učenici i učiteljice donijeli nekoliko knjiga koje smo ostavili u kinotekama. Nakon tako napornog lova na knjige i rješavanja teških zagonetki, bilo je krajnje vrijeme za odmor i užinu. Počastili smo se slasnom pizzom i malo popričali. Zatim smo nastavili put prema školi, gdje je učenike čekala sljedeća aktivnost. Kolegica i ja smo ovu aktivnost nazvale „Lovom na književno blago“. Po školskom dvorištu skrila sam papiriće s pitanjima vezanim za poznate knjige, npr. "književni junak kojem je narastao nos jer je lagao", "njen dom bio je lončić", "napisao je Šalicu kave". Učenike sam podijelila u dvije skupine, pri čemu su sami birali naziv skupine. Zatim sam im predstavila pravila lova na književno blago. Naime, kada jedan član skupine pronađe papirić s pitanjem, on i cijela njegova skupina moraju doći do mene i odgovoriti na pitanje. Ako je odgovor točan, dobivaju bod. Pri tome je važno da uvijek pristupaju kao skupina, a ne pojedinačno. Morali su uložiti mnogo truda, jer sam dobro sakrila pitanja, a ni školsko dvorište nije malo. Lov je trajao oko sat vremena, tako da su učenici bili prilično umorni, ali su u ovoj potrazi bili uspješni. Kao nagradu svaka skupina je dobila čokoladu. Nakon završetka aktivnosti ostalo im je malo vremena za sebe, a zatim je uslijedila posljednja aktivnost.

Kolegica i ja pripremile smo ugodan kutak za čitanje. U sportskoj dvorani postavile smo jastučice na pod, ukasile prostor, zapalile svijeće i pozvale učenike u ovaj kutak za čitanje. Rekle smo im da se udobno smjeste i pročitale im kratke odlomke iz knjiga s tematikom za mlade, jer smo znale da će ih to privući odnosno

zainteresirati za slušanje. Nakon čitanja odlomaka razgovarali smo o sadržaju, pri čemu je bilo jako zanimljivo pratiti njihova razmišljanja.

Na kraju smo im ostavile malo slobodnog vremena kako bi se mogli zabaviti. Rekli su nam da su se lijepo proveli i da im se jako sviđjelo sve što smo pripremile. Prošle godine učenici su čak prespavali u školi, što ih je zaista obradovalo, ali im je i poslijepodne u znaku knjige i čitanja bilo jako zanimljivo.

3. Zaključak

Glavni i najvažniji zadatak provedenog dana svakako je bio približiti čitanje učenicima i predstaviti im ga kao nešto opuštajuće i zabavno. Pripremila sam izvedbu raznih aktivnosti, pri čemu sam odabrala one koje sam smatrala najzanimljivijim. Sudeći po odazivu učenika, proveli su sjajan dan koji bi rado ponovili. Namjeravam uvesti čitanje u nastavu, tako da se ova aktivnost može provoditi na satima odjelne zajednice i dodatne nastave, jer mislim da učenici to zaista žele. Ostvarit ćemo i suradnju sa školskom knjižničarkom koja će za njih pripremiti sate čitanja. Ako uspijem učenicima približiti čitanje, bit će to značajno postignuće koje će pozitivno utjecati i na druge školske vještine. Učenici će postići veći uspjeh u kreiranju rečenica, pismenih sastava, interpretiranju i ponavljanju pročitanog gradiva, te će uspješnije rješavati i matematičke tekstualne zadatke.

4. LITERATURA

[1.] Bucik, N. (2009). Razvijanje otrokove motivacije za branje v domačem okolju. Branje za znanje in branje za zabavo: priročnik za spodbujanje družinske pismenosti. Ljubljana; Andragoški center Slovenije.

[2.] Pečjak, S. in Gradišar, A. (2012). Bralne učne strategije. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.